

Kernefaglighed, praksisorientering og sammenhængskraft

Refleksioner over sammenhænge og kompleksitet i BA in Information Management

Madsen, Dorte

Document Version

Final published version

Publication date:

2006

License

CC BY-NC-ND

Citation for published version (APA):

Madsen, D. (2006). *Kernefaglighed, praksisorientering og sammenhængskraft: Refleksioner over sammenhænge og kompleksitet i BA in Information Management.*

[Link to publication in CBS Research Portal](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us (research.lib@cbs.dk) providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Download date: 23. Mar. 2025



Kernefaglighed, praksisorientering og sammenhængskraft

- *Refleksioner over sammenhænge og kompleksitet i BA in*
 - *Information Management*

Dorte Madsen

April 2006

Introduktion

Bacheloruddannelsen i Information Management (BA(im)) er en integreret, tværfaglig uddannelse med en unik kernefaglighed.

Målet er at udvikle og drive en uddannelse, som

- repræsenterer reelle problemstillinger i praksis
- er teoretisk velfunderet og har en konsistent struktur
- reflekterer faglig og pædagogisk progression
- er orienteret mod de studerendes forståelse og logik
- opleves som spændende og relevant af studerende, involverede virksomheder og undervisere
- er fleksibel i forhold til omverdenens behov og vilkår

I dette papir vil jeg beskrive de refleksioner over sammenhænge, der ligger til grund for opbygning af uddannelsen og studiets konceptualisering. De refleksioner over sammenhænge og sammenhængskraft, jeg beskriver her, handler om de grundantagelser, uddannelsen hviler på og de generelle og overordnede sammenhænge, der er mellem praksisfelt og uddannelsens fagområde, faglig og pædagogisk progression, forhold mellem teori og praksis, integration og tværfaglighed. Disse sammenhænge er komplekse og på forskellige abstraktionsniveauer. Formålet med dette papir er således at folde kompleksiteten ud, studere de forskellige sammenhænge hver for sig, i det omfang det er muligt, og til slut føre dem sammen i den syntese, som den nye, integrerede og tværfaglige kernekompetence i Information Management også er. Kernekompetencen er altså konklusionen på dette papir.

Dette papir er hovedsagelig en beskrivelse af uddannelsen på et abstrakt niveau. Det konkrete modstykke til dette papir er studieordningen, som beskriver studiets struktur, indhold og fag på et konkret plan.

Men hvorfor er det vigtigt at reflektere over og skrive om sammenhænge?

Det er der flere grunde til. Den ene grund er, at rejsen mod kernekompetencen er interessant i sig selv. Det er den, fordi de refleksioner, der kræves, kan bruges som pejlemærker ved den videre udvikling af fag på studiet, studiets profil og identitet. Den integrerede, tværfaglige kernekompetence er den, de studerende skal ende med at have. Men hvordan kommer man derhen? Hvordan bygger man op til den integrerede, tværfaglige kernekompetence, hvordan kombineres og integreres fag – og efter hvilke kriterier? Hvilke sammenhænge ligger til grund, og hvorledes tilgodeses disse sammenhænge undervejs i forløbet?

En anden grund er, at man over for de **studerende** kan tydeliggøre de sammenhænge, uddannelsen bygger på. Læreprocessen er også en individuel og social proces, som er knyttet til den studerendes individuelle livsprojekt (jf. CBS' læringsstrategi s. 6). De studerende skal udvikle en faglig identitet. Den identitet skal defineres dynamisk i forhold til den erhvervspraksis, de ender i, og i forhold til det faglige og teoretiske tankegods, de møder undervejs i studiet. Det skal således være muligt at forklare de studerende, hvordan praksisfeltet hænger sammen i al almindelighed, og hvordan praksisfeltet hænger sammen med

uddannelsen i særdeleshed, hvori de studerendes kernekompetence består, og hvorfor. De studerende skal **leve** den nye kernefaglighed.

En tredje grund er, at de sammenhænge, der ligger til grund, er konstituerende for studiets **identitet** og sammenhængskraft. Hvad er det for en konceptualisering, som studiets identitet bygger på? At beskrive den er et forsøg på at forholde sig til og reflektere over den kompleksitet, der ligger i konceptudviklingen. Kun ved at pille kompleksiteten fra hinanden og reflektere over den kan man tage hånd om den i uddannelsens struktur og tilrettelæggelse, når de enkelte dele skal sættes sammen. Og med at tage hånd om mener jeg også, at den kompleksitet, der ligger bag et studiums opbygning og forløb ikke nødvendigvis skal skinne igennem, så de studerende bliver konfronteret med den. Pointen er, at hvis man kender kompleksitetens krinkelkroge, har man netop mulighed for at kompensere for den i tilrettelæggelsen af undervisningen og af studiet som sådan – og forenkle de komplekse sammenhænge, i al fald i starten af studiet. Så kan man gradvis vænne de studerende til at tackle stadigt mere komplekse problemstillinger. Men man skal vide, hvad man gør, hvorfor, og hvori kompleksiteten består.

Der er en fjerde grund til, at refleksioner over sammenhænge er vigtige, og den hænger snævert sammen med konceptualiseringen og konstitueringen af studiet, dets identitet og sammenhængskraft: Den proces det er at udvikle et nyt koncept og en helt ny uddannelse må også ses som **konstruktion** af en social virkelighed – med en første milepæl, der blev nået ved ministeriets godkendelse af uddannelsen. Her trådte studiet i eksistens. Fra de første idéskitser til uddannelsen forelå, har der været dialog og vidensudveksling med relevante virksomheder, også for at få et billede af, hvordan de ser den virkelighed, de studerende skal ud i og de behov, virksomheder har. Den viden, der er anvendt i udviklingen af studiet, er blevet sat i spil i praksis fra første færd, og de involverede virksomheder har så at sige været med til at konstruere den viden, der ligger til grund for, at uddannelsen ser ud, som den gør.

I konstruktionsfasen har der således, udover anvendelse af den viden, der findes i forvejen, og udveksling af den, også været viden-skabelse. Studiet er ikke udelukkende udsprunget af Store Tanker tænkt på et Universitet, men primært ud af en vurdering af behovene i praksis. Med socialkonstruktivismen (Wenneberg, 2003) kan man i stedet for at vurdere viden i forhold til virkeligheden selv, sætte viden i spil i praksis. ”Den viden der virker, er den rigtige viden – i den forstand, at det er den viden der overlever og får lov til at brede sig.” (Wenneberg, 2003:6).

Hermed kan man sige, at den første del af konstruktionen ’BA in Information Management’ har stået sin prøve ved, at den viden, der er sat i spil i praksis, er den viden, den godkendte uddannelse hviler på, og nu får lov til at brede sig. Snart udvides den sociale praksis til også at omfatte studerende, og konstruktionen skal stå sin prøve i samarbejdet mellem studerende, virksomheder og undervisere. Den viden, uddannelsen bygger på, den viden, uddannelsen skal handle om, og den viden, der vil blive skabt undervejs, skal sættes i spil igen og igen. Det er ikke bare tiden, der vil vise, om det nu også er viden, der virker, men det bliver også studiets rammer, fleksibilitet og evne til hele tiden at dekonstruere og rekonstruere sig selv.

Det er rammerne, konceptualiseringen og kernefagligheden i BA in Information Management, der fremlægges i dette working paper, med de refleksioner over sammenhænge, der ligger til grund for uddannelsen. Og det sker på baggrund af dialog med virksomheder og diskussioner med kolleger på CBS¹.

¹ En forløber til dette papir er blevet kommenteret af Anders Paarup Nielsen og Jens Tofteskov

I det følgende vil jeg allerførst kort præsentere uddannelsens formål og kvalifikationsprofil. Dernæst beskriver jeg den forestilling om fremtidig erhvervspraksis, de studerende en dag skal ud i. Fremstillingen tager udgangspunkt i en studieudviklingsmodel, der er udviklet af CBS Learning Lab i et inspirationsnotat. I det følgende afsnit 2 sættes rammerne for uddannelsens fagområde og indhold, sammenhængene mellem praksisfeltet og uddannelsens fagområde og de rammer, der udstikkes af uddannelsesbekendtgørelsen. Hvordan får man et praksisfelt ind i en universitetsuddannelse? - og jeg udvikler en grundmodel over studiets faglige fundament og relationer mellem teori og praksis. I afsnit 3 går jeg et skridt videre og dykker ned i sammenhængskraften i studiets indhold og forløb, sammenknytning i temaer og sammenhænge mellem fagområder, integration og tværfaglighed, og i det sidste afsnit 4 er vi fremme ved den integrerede, tværfaglige kernefaglighed i Information Management.

En bemærkning om uddannelsens navn: I en første udviklingsfase var arbejdstitlen på studiet 'BA in Management of Information, Communication and Knowledge, BA(mick)'. I forbindelse med VTU's færdigbehandling af ansøgningen samt CBS' overvejelser om markedsføring af uddannelsen blev titlen 'BA in Information Management' besluttet. 'Information Management' skal således ses som en forkortet form af 'Management of Information, Communication and Knowledge', og 'Information Management' dækker således både over kommunikations-, informations- og videnshåndtering.

I. Præsentation af uddannelsens formål og kvalifikationsprofil

MÅL OG FORMÅL

Uddannelsens mål er at skabe en ny, integreret og tværfaglig kernefaglighed, som afspejler de kompetencer, der kræves for at kunne styre og håndtere kommunikation, information og viden professionelt i en organisatorisk kontekst.

Formålet er formuleret således i studieordningens §1: Bacheloruddannelsen i Information Management er en integreret videregående uddannelse, der sigter mod at uddanne bachelorer som kan arbejde strategisk, analytisk og praktisk med kommunikation, information og viden i virksomheder og organisationer.

KVALIFIKATIONSPROFIL

Jf. studieordningens § 1, Stk. 4.

Efter afsluttet uddannelse skal den studerende i kraft af sin brede kompetence inden for kommunikationsteori, engelsk, organisationsteori og informatik kunne udøve generelle erhvervsfunktioner i virksomheder og organisationer med at forbinde mennesker, information og forretningsprocesser, så viden kan skabes, deles og kommunikeres.

Derudover skal den studerende have opnået følgende særlige kompetencer :

- *Evne til at arbejde både strategisk, analytisk og praktisk med information, viden og kommunikation*
- *Færdighed i at analysere, hvordan virksomheders kommunikations- informations- og videnprocesser kan optimeres og i at formulere løsningsforslag og strategier og dermed understøtte de strategiske processer, som virksomheders og organisationers kommunikation, informations- og videnshåndtering bidrager til.*

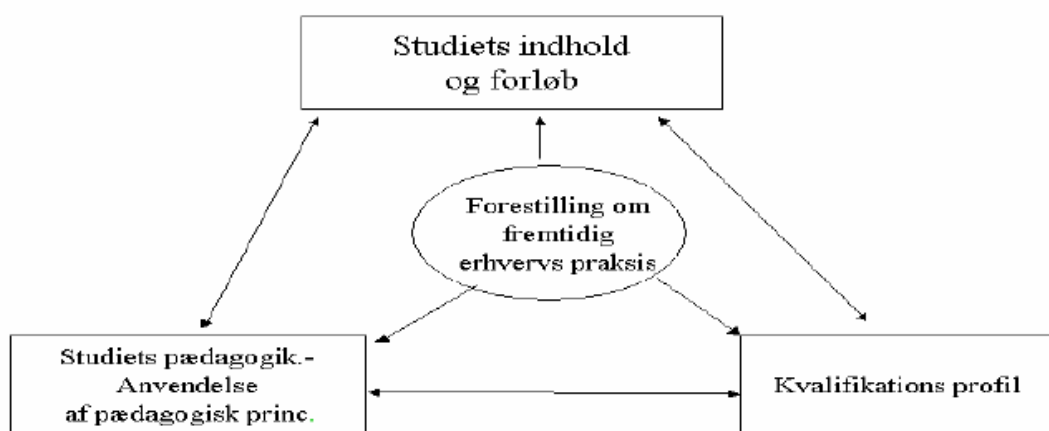
- Færdighed i at kommunikere på professionelt engelsk med personer med en anden faglig baggrund og ”oversætte” viden mellem forskellige fagligheder, sprog og kulturer.

Som basis for disse kompetencer skal den studerende have

- en integreret kernefaglighed i Information Management
- en solid forståelse af de muligheder og begrænsninger, informations- og kommunikationsteknologier giver for vidensudveksling og styring af information.
- En god forståelse af vidensamfundet og virksomheders vilkår
- Et stærkt fundament i videnskabsteori, organisationsteori, teorier om viden og videnledelse, engelsk, kommunikationsteori og informatik.
- Evne til at arbejde på tværs af faglige grænseflader og afdelinger i virksomheder
- Evne til at arbejde projekt- og procesorienteret

Sådan er uddannelsens formål og kvalifikationsprofil beskrevet i studieordningen.

En kvalifikationsprofil er en beskrivelse af de krav, der i løbet af studiet og ved afslutningen af uddannelsen stilles til de studerende. Iflg. den model for studieudvikling, som fremlægges i inspirationsnotat af Andersen, Tofteskov, Feldskov og Bramming skal en kvalifikationsprofil sammentænkes med de erhvervspraksisser, de studerende formodes at ende i og med studiets indhold og forløb., jf. studieudviklingsmodel i figur 1:



Figur 1: Studieudviklingsmodel for CBS' studier

Jeg vil indledningsvis tage udgangspunkt i denne generelle model for studieudvikling. Først vil jeg gøre rede for den erhvervspraksis og det billede af virkeligheden, som udviklingen af BA in Information Management tager afsæt i. Jeg vil skitsere praksis og se på, hvad er det for nogle vilkår og problemstillinger der kendetegner det praksisfelt, som de studerende formodes at skulle arbejde i. Dernæst vil jeg på et overordnet niveau trække trådene mellem praksisfeltet og fagområdet Information Management som det defineres i denne uddannelse, jf afsnit 2. I forhold til studieudviklingsmodellen, figur 1, skal det bemærkes, at jeg ikke i nævneværdigt omfang i denne artikel vil beskæftige mig med ”studiets pædagogik – anvendelse af pædagogiske principper”.

FORESTILLINGEN OM FREMTIDIG ERHVERVSPRAKSIS

Kvalifikationsbeskrivelsen og formålsbeskrivelsens *arbejde strategisk, analytisk og praktisk med kommunikation, information og viden i virksomheder og organisationer*, jf. ovenfor, bygger på en forestilling om, hvad det er for en erhvervspraksis, de studerende skal ud og arbejde i.

På det helt overordnede – og måske banale – niveau kan man sige, at behovet for personer med de kompetencer, der er nævnt i studiets kvalifikationsprofil, er opstået som følge af den stigende betydning, som viden og information har – i vores samfund generelt, og i virksomheder specifikt. Den stigende betydning af viden og information giver moderne virksomheder udfordringer, både udadtil i forhold til markedet og indadtil i forhold til organisationen - og i forhold til et stadig stigende fokus på:

- brugerdreven innovation
- at videnudveksling foregår i globale, heterogene netværk,
- de muligheder, som nye informations- og kommunikationsteknologier giver

På et overordnet plan handler behovet for personer med kompetencer til at håndtere viden professionelt i en organisatorisk kontekst også om at kvalificere investeringer i IT-teknologi for bedre viden-skabelse og innovation. Flere undersøgelser viser, iflg. rapporten *It med omtanke*, at kun få virksomheder endnu til fulde høster de økonomiske gevinster ved anvendelse af IT, og at der er et stort uudnyttet potentiale ved virksomhedernes brug af IT. En af de væsentligste årsager til det manglende udbytte ved brug af IT er mangel på IT-kompetencer i små og mellemstore virksomheder.

Uddannelsen skal således ses som et proaktivt svar på nogle af de udfordringer, virksomheder har med håndtering af kommunikation, informations- og videnprocesser. Uddannelsen skal gøre det muligt for de studerende at udvikle kompetencer, der kan medvirke til at styrke overblikket over og **helhedsforståelsen** af kommunikations-, informations- og videnshåndteringsprocesser forbundet med virksomhedens almindelige opgavevaretagelse. Derudover er **effektiv håndtering af viden og information** nødvendig for at skabe de bedste rammer for innovation i virksomheden.

Informations- og videnshåndtering kan både ses som noget meget praktisk og håndgribeligt med at finde, systematisere og lagre information og viden, så den er tilgængelig og nem at bruge. **Informationshåndtering** handler derfor i høj grad også om at kunne styre information som central ressource, og pleje ressourcen, således at den kan transformeres til viden.

Videnshåndtering kan endvidere også ses som noget uhåndgribeligt og meget abstrakt, da viden i mange sammenhænge ses som noget, vi har inde i hovedet, måske på et ikke-bevidst plan i form af tavs viden. En central opgave er derfor at kunne fange og systematisere den viden, der allerede findes i virksomheden.

Et aktuelt symptom på manglende eller mangelfuld infrastruktur i virksomheder er den store mængde af ustruktureret information, der hober sig op i individuelle mailbokse. Ofte information af stor strategisk betydning for virksomheden. Men uden en fælles struktur eller fælles procedurer for håndtering af denne information.

Et andet symptom på mangelfuld infrastruktur er medarbejderportalen/virksomhedsportalen, som i mange virksomheder bruges som løftestang for effektiv videndeling og procesoptimering. Det mål, mange virksomheder arbejder hen imod, er en velfungerende virksomhedsportal, hvor der er ét interface med nem adgang til relevant information, ligegyldig hvor denne information findes i virksomhedens systemer, og lige gyldigt hvilket format den er i. Der er imidlertid undersøgelser, der peger på, at der for mange virksomheder endnu er et stykke vej, før man kan tale om, at medarbejdernes behov for nem adgang til relevant information kan imødekommes. Disse undersøgelser viser, hvor meget det kan koste en organisation ikke have styr på sin informationsressource. For nogle virksomheder er det den rene tilsætning i form af tabte indtægter, alternativomkostninger eller spild af medarbejdernes tid (Madsen 2005).

Den mangelfulde infrastruktur skal ses i lyset af virksomheders udfordringer generelt med vidensudveksling og innovation.

Videnudveksling i globale, heterogene netværk

Det er en forudsætning for videnvirksomheder, at de er i stand til at udvikle det videngrundlag, de arbejder med, på basis af den bedst mulige adgang til "state of the art" på det område, hvor virksomheden opererer. Det betyder, at virksomheden skal kunne udveksle viden med kunder, leverandører, konkurrenter, videninstitutioner ideelt set fra hele verden. Det heterogene ligger i, at det er udveksling af viden mellem meget forskellige aktører (Dansk Handel & service, feb 2005).

Brugerdreven innovation kan defineres som dét, at man udnytter særlig viden om kunder og brugere og ad denne vej udvikler produkter, ydelser og forretningsgange, der med udgangspunkt i kundernes erkendte behov giver virksomheden en konkurrencemæssig fordel. I en global økonomi hviler brugerdreven innovation således på forståelse af markeder over hele verden, forståelse af brugerne og af virksomhedens kompetencer og evnen til at kombinere disse forståelser til nye produkter, ydelser eller forretningsgange (VTU, *Fremtidens samfundsvidenskabelige uddannelser*, 2005).

Videnshåndtering forudsætter en helhedsforståelse af, hvordan man kan identificere, håndtere og **formidle information og viden** i forskelle faglige og arbejdsmæssige sammenhænge. At kunne understøtte disse processer kræver indblik i, hvordan forskellige aktører muligvis agerer ud fra forskellige videnbegreber, ud fra forskellige faglige roller og måske også ud fra forskellige kulturelt betingede perspektiver, og måske på forskellige former for 'global English'. Heterogene aktører bruger desuden heterogene fagsprog, hvorfor det også er en central kompetence at kunne "oversætte" mellem forskellige aktørers videnuniverser og aktørperspektiver.

Samtidig gør nye *informations- og kommunikationsteknologier* det muligt for virksomheder at skabe sig adgang til helt nye markeder eller ny viden, som ikke tidligere var mulig. Internetteknologien giver muligheder for at skabe digitale universer, hvor mange aspekter af en virksomheds forretningsprocesser kan understøttes. Således er en forståelse af, hvorledes digitale rum kan udnyttes, også en konkurrenceparameter af stadig større betydning.

Imidlertid har mange virksomheder en *informations-infrastruktur*, som er præget af øer af data og information, der ikke er forbundet, manglende udnyttelse af de teknologiske muligheder for digital integration af (analoge) arbejdsgange. Samtidig bliver udfordringerne med at håndtere store mængder information, så den kan bidrage til vidensudveksling, -skabelse og

værdiskabelsen, stadig større. De færreste har lært, hvordan man kan håndtere det paradoks, at vi på én og samme tid har overflod af information men ofte knaphed på relevant information.

Den ovenfor beskrevne udvikling i retning af fælles digitale grænseflader, der skal give den enkelte interessent eller medarbejder nem adgang til relevant information – i retning af videnskabelse i globale, heterogene netværk og i retning af fokus på brugerdreven innovation - betyder, at der i mange virksomheder gradvis er opstået et **ingenmandsland** for de komplekse udfordringer, der er med informations- og videnshåndtering og med videnskabelse. Og måske et ingenmandsland mellem eksempelvis IT-funktioner, kommunikationsafdelinger og salgsafdelinger. I mange virksomheder er der et udækket behov – erkendt eller ikke erkendt - for en helhedsforståelse af, hvordan de forskellige fagligheder spiller sammen, kan berige hinanden, udnyttes strategisk og derved bidrage til at skabe de bedste rammer for innovation og for virksomhedens værdiskabelse.

Det er det ingenmandsland, som de nye bachelorer i Information Management skal være med til at befolke; de skal bidrage til at skabe struktur, overblik og sammenhæng i virksomhedens informations- og vidensressourcer og generelt bidrage til at forbedre håndteringen af virksomhedens kommunikation, information og viden.

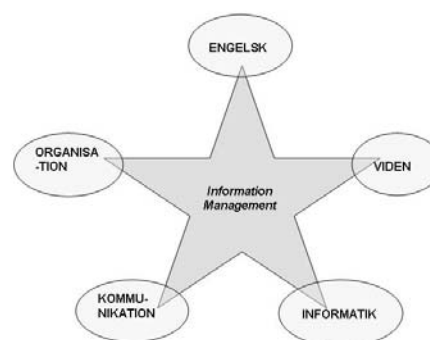
Det var et overblik over den forestilling om fremtidig erhvervspraksis, CBS skal levere kandidater til; og det er den forestilling om fremtidig erhvervspraksis, som udgør det ene element i studieudviklingsmodellen vist i figur 1. Et andet element i studieudviklingsmodellen, nemlig kvalifikationsprofilen, blev givet ovenfor i afsnit 1.

Nu skal vi se nærmere på sammenhænge mellem praksisfelt og uddannelsens fagområde.

2. Sammenhænge mellem praksisfeltet og uddannelsens fagområde

I den indledende formulering af studiets kompetenceprofil anføres (jf studieordningens § 1, Stk. 4. nævnt ovenfor) ”Efter afsluttet uddannelse skal den studerende i kraft af sin *brede kompetence inden for kommunikationsteori, engelsk, organisationsteori og informatik* kunne udøve generelle erhvervsfunktioner i virksomheder og organisationer med at forbinde mennesker, information og forretningsprocesser, så viden kan skabes, deles og kommunikeres.” (min fremhævelse).

Grundantagelsen i og pejlemærket for udviklingen af studiets profil og indhold er, at praksisfeltet kan spejles i de nævnte fagområder, jf. følgende figur 2, som dog sammenlignet med formuleringen i studieordningen tillige har fagområdet ”viden”. Mere herom nedenfor.



Figur 2: BA (im)s faglige fundament

Spidserne i modellen repræsenterer eksisterende, mere eller mindre velafgrænsede og selvstændige fag. Disse fag udgør fundamentet for opbygning af profilen i Information Management. Hvordan de kombineres og integreres vender jeg tilbage til nedenfor i afsnit 3.

FAGOMRÅDE(R) IFØLGE UDDANNELSESBEKENDTGØRELSEN

Først skal vi se på de juridiske rammer for beskrivelsen af fag og fagområder til en uddannelse, nærmere betegnet uddannelsesbekendtgørelsen (Bekendtgørelse om bachelor- og kandidatuddannelser ved universiteterne, Bekendtgørelse nr. 338 af 6. maj 2004). Heri hedder det om uddannelsesernes overordnede formål:

§ 1. Bachelor- og kandidatuddannelser er forskningsbaserede heltidsuddannelser, der kvalificerer den studerende til selvstændigt at varetage erhvervsfunktioner på baggrund af kundskaber og metodiske færdigheder *inden for et eller flere fagområder*, jf. stk. 2.

Stk. 2. *Et fagområde består af et fag eller en gruppe af beslægtede fag inden for et af områderne: humaniora, teologi, samfundsvidenskab, naturvidenskab, sundhedsvidenskab eller teknisk videnskab. (mine fremhævelser)*

FAGOMRÅDE(R) I TEORI OG PRAKSIS

Det praksisfelt, som de færdige bachelorer i Information Management skal udøve deres erhvervsfunktioner på, er kendetegnet ved, at det ikke i nævneværdigt omfang har sine egne, sammenhængende teoridannelser. Der er ved at udkrystallisere sig nogle "bodies of thought" og teoretisk funderede modeller omkring områder som fx knowledge management og informationsarkitektur (IA). Men megen litteratur om fx disse to felter indeholder i overvejende grad "gode råd og praktiske fif", der måske udkrystalliserer sig til "best practices".

Dog man kan hævde, at Information Management i snæver betydning – og altså ikke som den forkortede form for Management of Information, Communication and Knowledge, som er den, der anvendes på CBS, typisk ses enten i en informationsteknologisk vinkel eller ud fra en biblioteks- og informationsvidenskabelig tradition, og at der inden for disse snævrere faglige rammer, findes mere teoretisk funderet litteratur. Men i den brede betydning af Information Management, der handler om at håndtere information og viden, så der skabes værdi for virksomheden og dens strategiske processer understøttes, findes ingen sammenhængende teoridannelser.

Det er således primært **praksislitteratur**, der dækker fagområdet Information Management i den brede betydning. Det betyder, at begrebsapparater og begrebslige sammenhænge mellem de faglige komponenter, der indgår i praksis ofte enten ikke klargøres, eller at de begrebslige sammenhænge kun klargøres inden for én faglig forståelsesramme. Egentlige teoridannelser, som afspejler hele eller store dele af praksisfeltet Information Management, og forankrer det i grundlæggende metoder og forklaringsmodeller inden for en konsistent og integreret forståelsesramme, er endnu i deres vorden.

Denne baggrund er væsentlig for opbygningen af BA(im)-studiet inden for rammerne af uddannelsesbekendtgørelsens §1, Stk. 2. "*Et fagområde består af et fag eller en gruppe af beslægtede fag inden for et af områderne*": Fagområdet Information Management er kendetegnet ved, at den "gruppe af beslægtede fag", uddannelsen består af, i udgangspunktet er **stærkest beslægtede via erhvervspraksis**.

Et eksempel til illustration: En virksomhed skal opbygge et nyt intranet. Den indledende definition af opgaven (af ledelse, mellemledere, medarbejdere, forskellige faggrupper) og processen med at nå frem til et produkt i form af en kravspecifikation, kræver, at der anlægges et integreret helhedssyn på opgaven, der tager højde for de forskellige faglige vinkler på intranettet. Intranettet ses altså i praksis både som:

- et organisationsværktøj/ledelsesværktøj
- en teknisk foreteelse
- et kommunikationsmedium

Forklaringsrammen omkring praksisopgaven 'opbygning af nyt intranet' vil således trække på mindst 3 spidser i modellen, figur 2, nemlig 'organisation', 'kommunikation', og 'informatik', og muligvis også 'viden', afhængig af den konkrete opgave.

Målet med BA-uddannelsen i Information Management er således at skabe en ny kernefaglighed, der afspejler et integreret helhedssyn i praksis. Og udgangspunktet for den nye kernefaglighed er, hvad jeg ovenfor om spidserne i modellen figur 2 har kaldt "eksisterende, mere eller mindre velafgrænsede og selvstændige fag".

Det kan naturligvis problematiseres, i hvor "ren" form et fagområde kan opfattes og beskrives. 'Organisation' i figur 2 indeholder fx både organisationsteori i snæver betydning, beslutningsteori, videnledelse, forandringledelse og projektledelse. "Viden" som fag er heller ikke entydigt og dækker her både disciplinen 'fagets videnskabsteori og metode', en mere filosofisk og epistemologisk tilgang til uddannelsens genstandsfelt – information og viden, samt de videnelementer, der er fælles med organisationsfagene i form af videnledelse m.v.

'Engelsk' figurerer som grundlæggende fagområde, fordi uddannelsen udbydes på engelsk. Uddannelsens fokus er den praktiske professionelle sprogbeherskelse og ikke lingvistik som 'tilgrundliggende fagområde', selv om der naturligvis må trækkes på det lingvistiske område i det omfang, det understøtter den praktiske sprogbeherskelse.

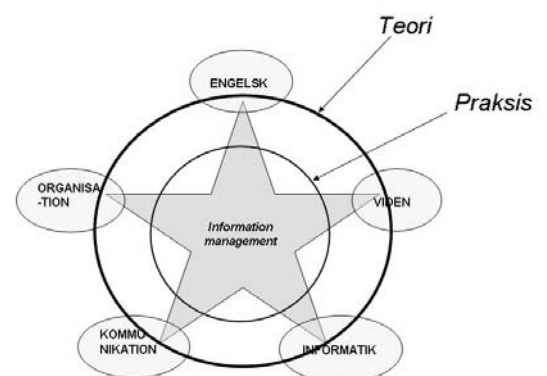
'Informatik' omfatter allerede både grundlæggende datalogi og "blødere", mere humanistisk orienterede elementer, som fokuserer på samspillet mellem menneske og maskine, interface analyse m.v., som i udgangspunktet har mindst lige så meget til fælles med kommunikationsteori som med datalogi.

Pejlemærker for selektion af faglige elementer fra de 5 tilgrundliggende fag er derfor, i hvor høj grad de kan belyse problemer i praksisfeltet og løsningen af problemstillinger i praksis, og i hvilket omfang de understøtter og kan danne en forklaringsramme omkring den brede forståelse af information management .

DIMENSIONER I TEORI OG PRAKSIS

Sammenhænge mellem praksisfelt og uddannelsens fagområde og indhold kan kvalificeres yderligere, hvis den samtænkes med en teori-praksis dimension.

Som nævnt ovenfor, er det en grundantagelse, at praksisfeltet kan spejles i de fagområder, der er illustreret i figur 2. Dette betyder også, at når man kombinerer lige netop disse fag, deres faglige tænkemåder og teoridannelser, bidrager til at fundere praksisfeltet teoretisk. Dvs. at slægtskabet via erhvervspraksis mellem den gruppe af fag, der indgår i grundmodellen, figur 2, også anvendes som udgangspunkt for at forankre feltet teoretisk i

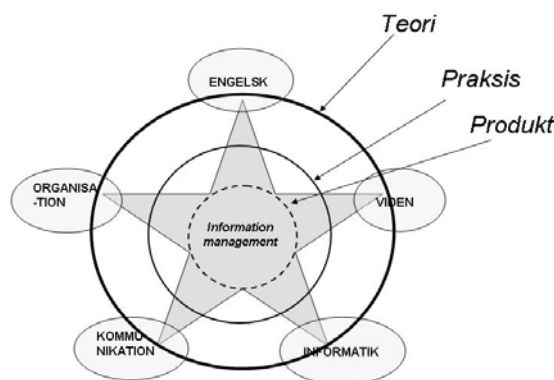


grundlæggende metoder og forklaringsmodeller inden for en konsistent og integreret forståelsesramme.

Teori-praksis dimensionen tegnes derfor ind i modellen, figur 3. De 5 ”tilgrundliggende fagområder” i modellens spidser udgør de teoretiske ”ben”, som BA(im) står på. Princippet er, at jo tættere på en spids en kompetence er, jo mere ”tilgrundliggende fagområde” er der tale om. Bevægelse fra spids mod midte er bevægelse fra teori til praksis, og via praksisfeltet bindes de ”tilgrundliggende fagområder” sammen.

KOMPETENCER I TEORI OG PRAKSIS

Denne teori-praksis dimension kan beskrives yderligere ved at koble den med tre forskellige typer af kompetencer. Samtidig udvides teori og praksisdimensionen med en produkt-dimension for at kunne afspejle de tre typer af kompetencer, de studerende skal erhverve, jf. figur 4.



De tre typer af kompetencer er:

1. Teoretisk refleksionskompetence
2. Praktisk problemløsningskompetence
3. Reflekeret praksis og produktion

De tre typer af kompetencer anvendes her på modellen over BA(im)'s faglige fundament, jf. figur 4 og skal således samtænkes med de 5 ”tilgrundliggende fagområder”.

Ad 1 teoretisk refleksionskompetence

Formålet med at operere med en teoretisk refleksionskompetence er, at de studerende skal have kendskab til og indsigt i centrale teoretiske og analytiske tilgange inden for de ”tilgrundliggende fagområder”, fagblokke og tværgående studieelementer. Undervisningen skal sætte de studerende i stand til at definere, afgrænse, forklare og sammenligne begreber og begrebslige sammenhænge inden for forskellige teoridannelser og analysetraditioner.

Som nævnt ovenfor, er feltet i dag på praksissiden præget af et fokus på de to inderste kompetencer, altså praktisk problemløsning og produktion. Og ved at arbejde med et fokus på den ”teoretiske refleksions-kompetence” også i uddannelsens opbygning, skabes et stærkere fagligt, teoretisk fundament for de aktiviteter, der allerede foregår i praksis.

Ad 2 Praktisk problemløsningskompetence

De studerende skal styrke deres evne til at arbejde praksisorienteret med analyse og løsning af praktiske opgaver med Information Management i virksomheder og organisationer. Undervisningen skal sætte dem i stand til at anvende teoretiske og praktiske løsningsmodeller på centrale problemstillinger på praksisfeltet.

Ad 3 Reflekeret praksis og produktion

De studerende skal endvidere kunne udarbejde konkrete produkter; det kan være tekster i vid forstand, mundtlige som skriftlige, formidlende artikler, XML-opmærkning, databaser, flowdiagrammer, taksonomier, kravsspecifikationer m.v., der anvendes i organisationer og

virksomheder. De studerende skal arbejde med sammenhængen mellem proces og produkt, og målet er at bevidstgøre de studerende om denne relation og sætte dem i stand til at omsætte deres teoretiske overvejelser og analyser til hensigtsmæssige produkter. De skal uddannes til reflektive praktikere.

Et eksempel, virksomhedscase:

Grundmodellen, figur 4, bruges nu til illustration af et eksempel på en kompleks situation, der forudsætter både teoretisk refleksionskompetence, praktisk problemløsningskompetence og reflekteret produktion. Jf. figur 5.

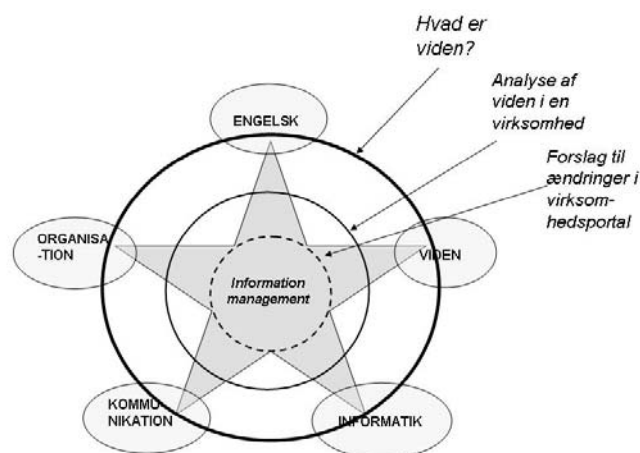
De studerende præsenteres i 4. semester for en virksomhedscase, dvs. at en virksomhed kommer til CBS og stiller en opgave, som de studerende får en uge til at løse.

I det tænkte eksempel her beder virksomheden om at få udarbejdet et forslag til ændringer i deres virksomhedsportal, som ikke fungerer optimalt. Virksomheden vil gerne kunne bruge portalen til at knytte deres underleverandører tættere til sig og hermed yde deres kunder en bedre service.

De studerende skal udarbejde et produkt. Men for at kunne det, må de udarbejde en analyse af, hvilken viden der er vigtig i den pågældende virksomhed og for hvem, hvordan ser et optimalt videnflow ud og ud fra hvilke aktørperspektiver? De studerende skal kunne anvende relevante værktøjer til organisationsanalyse og kunne identificere de forskellige organisations- og kommunikationsteoretiske begreber og begrebslige sammenhænge, som kan danne en forklaringsramme omkring videnanalysen. Samtidig skal de trække på deres teoretiske refleksionskompetence vedr. videnbegreber, transformationer fra information til viden samt forudsætninger for, at videndeling kan finde sted; de studerende skal i det hele taget kunne demonstrere, at de kan se betydningen af de teoretiske fænomener i forhold til det aktuelle problemkompleks, der skal munde ud i et konkret produkt. Videnanalysen vil også forudsætte, at de overordnet analyserer den kommunikation, der skal faciliteres via den ændrede portal, analyserer informationsarkitekturen (evt bygger en ny), ligesom deres produkt vil forudsætte en forståelse af, hvordan informationsteknologien kan understøtte disse kommunikations- og videnprocesser.

Eksemplet her illustrerer en kompleks situation, der forudsætter både teoretisk refleksionskompetence, praktisk problemløsningskompetence og reflekteret produktion. Løsning af opgaven i eksemplet her forudsætter, at alle tilgrundliggende fagområder bringes i spil, og at der anlægges et helhedsperspektiv på den opgave, der skal løses, og at de studerende kan arbejde problem- og løsningsorienteret.

Samtidig har eksemplet yderligere en funktion, idet det fremhæver den grundlæggende problem- og praksisorienterede tilgang, som karakteriserer studiets profil, og som er medkonstituerende for studiets opbygning, indhold og forløb.



At de studerende skal kunne håndtere så kompleks en situation kræver, at de først træner mindre komplekse situationer. Løsningsforslag til ovennævnte virksomhedscase vil således kræve, at de først har arbejdet med fx analyser af viden og videnflow, organisationsanalyse, kommunikationsanalyse, overvejelser om transformation fra information til viden. Uddannelsen er således opbygget med en bevægelse fra det mindst komplekse i starten af uddannelsen mod det mere komplekse og integrerede mod slutningen af forløbet.

3. Sammenhængskraft i studiets indhold og forløb

I afsnittet ovenfor er rammerne for uddannelsens fagområde og indhold sat. I det følgende vil jeg gå nærmere ind i sammenhænge mellem fagområder, fag, integration og progression.

Det overordnede mål er at skabe en studiestruktur og et forløb med stor **sammenhængskraft**. Det betyder bl.a., at studiets opbygning skal tage højde for faglig og pædagogisk progression, som bygger op til, at de studerende får en integreret og tværfaglig kernefaglighed i Information Management.

Progression siger noget om sammenhæng på langs, dvs. at der skal være progression fra 1. – 6. semester, fx i kommunikationsundervisningen, men samtidig med, at den nye tværfaglige kernefaglighed bygges op, og i en vekselvirkning mellem problemorientering og disciplinorientering. Samtidig skal der også være sammenhæng på tværs, dvs. at der internt i et semester skal være konsistens i det, som de forskellige fag beskæftiger sig med.

Ovenfor nævnte jeg den grundlæggende problem- og praksisorienterede tilgang, som karakteriserer studiets profil, og som er medkonstituerende for studiets opbygning, indhold og forløb. Dette betyder, at de faglige betragtningmåder og fagelementer, der er repræsenteret i hver af de 5 tilgrundliggende fagområder, jf. figur 2 - 4, skal nøje afmåles efter, hvilke problemstillinger de skal bidrage til at belyse. Det vil sige, at den problem- og praksisorienterede tilgang bidrager til, at de tilgrundliggende fagområder kan bringes i spil inden for nogle rammer. Disse rammer dannes af temaer, som bidrager til at skabe sammenhæng på langs og på tværs.

Sammenhæng på langs²

Sammenhæng på langs sikres på forskellige abstraktionsniveauer ved, at fag og fagelementer kombineres og integreres:

1. På et helt overordnet niveau, jf. ovenfor, i en bevægelse fra det mindst komplekse i starten af uddannelsen mod det mere komplekse og integrerede mod slutningen af forløbet – mod en ny integreret og tværfaglig kernefaglighed
2. Via progression i videntemaer
3. Via semestertemaer

²Semestertemaerne blev til på et seminar i marts 2005 med den projektgruppe, der var med i en første fase af studieudviklingen (november 2004 – juni 2005), bestående af: Anders Paarup Nielsen, adjunkt, Institut for Ledelse, Politik og Filosofi (LPF), Jesper Holck, lektor, Institut for Informatik, Lene Nielsen, adjunkt, Institut for Informatik, Margrethe Mondahl, lektor, Institut for Engelsk, Sabine Kirchmeier-Andersen, lektor, institutleder, Institut for Datalingvistik, Jens Tofteskov, pædagogisk konsulent, CBS Learning Lab, Birgitte Heiberg, pædagogisk konsulent, CBS Learning Lab.

AD 2. VIA PROGRESSION I VIDENTEMAER: FRA INFORMATION TIL VIDEN

Et gennemgående tema i hele uddannelsen er 'fra information til viden', som kædes sammen med en stigende kompleksitet i videnbegreber. I 1. – 3. semester er fokus på håndtering af eksisterende information og viden og i 4. – 6. semester er fokus på skabelse af ny information og viden og brug af viden i nye sammenhænge. Målet i 1. – 3. semester er således at forenkle komplekse sammenhænge og problemstillinger vedr. håndtering af information og viden, således at de studerende træner grundlæggende metoder og teknikker i "en harmonisk virkelighed, der er skåret til", samtidig med, at de arbejder med grundlæggende teori inden for informatik, organisation, kommunikation og engelsk.

Kernefagligheden i Information Management bygges således op med afsæt i bevidstheden om mange forskellige faglige og fagtraditioners syn på information og viden, der tilsammen tegner helheden af feltet. Men selve de faglige betragtningsmåder, repræsenteret i hver af de 5 tilgrundliggende fagområder, bliver nøje afmålt efter, hvilke problemstillinger de skal bidrage til at belyse. Redskabet til det er semesteremaer:

AD 3. VIA SEMESTERTEMAER

Ud over en progression i informations- og videntemaer er 5 af de 6 semestre bundet sammen tematisk af overordnede temaer, som på forskellig vis bidrager til at kombinere 'tilgrundliggende fagområder' i fagblokke, fagblokke indbyrdes samt integration af de 3 typer af kompetencer (teori-praksis-produkt), jf. ovenfor.

Til hvert semester er knyttet et tema, som i sig selv reflekterer progression og stigende kompleksitet fra 1. til 6. semester:

Semester	1	2	3	4	5	6
Information-viden	Fokus på håndtering af eksisterende information og viden			Fokus på skabelse af ny information og viden og brug af viden i andre sammenhænge		
Semester-tema	"Introducing IM"	(Harmoniske) Data-, informations-, vidensprocesser	Viden i kontekst (problematisering)	Konstruktion (det produktive semester)	Implementering	(bachelorprojekt) "understanding IM"

Figur 6: oversigt over temaer

Undervisningen i 1. semester er bygget op omkring temaet "Introducing Information Management.", som løbende over de kommende semestre gradvis udvikles til den integrerede profil "understanding Information Management". På 1. semester arbejdes især med det teoretiske grundlag i de tilgrundliggende fagområders teori, jf. figur 2 - 4, og uden at for mange fagområder bringes i spil samtidig.

I 2. semester er temaet "harmoniske data-, informations- og vidensprocesser". Organisationen ses i et harmoniperspektiv med relativt entydige processer. På den baggrund skal de studerende introduceres til og lære at håndtere processer, begreber og metoder. Der anlægges et rent deskriptivt perspektiv på information og viden ud fra en simpelt, rationelt paradigme.

I 3. semester introduceres et begyndende kritisk perspektiv med temaet "viden i kontekst", og der inddrages mange forskellige former for kontekst, fx virksomhedskultur, interkulturalitet, magt og legitimitet, beslutningsprocesser. Mellem 3. og 4. semester skiftes fokus til "skabelse af ny viden/information".

Mellem 3. og 4. semester skiftes fokus fra "håndtering af eksisterende viden/information" til "skabelse af ny viden/information". I 4. semester arbejdes ud fra temaet "konstruktion" med udvikling af systemer til håndtering af viden, skabelse af viden i praksis- og diskursfællesskaber m.v., og 1. års rationelle strategiforståelse udfordres.

I 5. semester er fokus på implementering i praksis, og der arbejdes med styring og forandring af kommunikations-, informations- og videnprocesser, så disse udnyttes strategisk og bidrager til organisationens værdiskabelse. Og endelig i 6. semester "understanding Information Management", hvor de studerende skal i praktik og arbejde med BA-projekt,. Bachelorprojektet skrives inden for studiets centrale fagområde Information Management og skal omhandle en problemstilling, der vedrører et samspil mellem en virksomheds forretningsmæssig mål og dens kommunikations-, informations- og videnprocesser.

På et helt overordnet niveau repræsenterer semestertemaerne en progression fra 1. til 6. semester. Og det er en progression, som både vedrører begrebsopbygning og kompleksitet, og som afspejler centrale problemstillinger for praksisområdet. Overordnet kan man sige, at semestertemaet har 3 funktioner:

1. Skal afspejle centrale problemstillinger og arbejdsmåder for praksisområdet.
2. Skal levere sammenknytningpunkter for integration af fag og fagblokke.
3. Skal levere progression i begrebsopbygning og kompleksitet.

Semestertemaet bidrager til yderligere at fokusere og kvalificere sammenhængen mellem praksisfelt og uddannelsens fagområde, som beskrevet i afsnit 2 ovenfor. At operere med et semestertema som grundlag for studiets struktur og forløb er med til at sikre, at forestillingen om fremtidig erhvervspraksis, jf. studieudviklingsmodellen figur 1, er en integreret og allestedsnærværende del af studiet.

På det konkrete plan vil der i undervisningen ske det, at praksis inviteres ind i undervisningen, og undervisningen inviteres ud i praksis, fx i form af gæsteforelæsninger, virksomhedscases, virksomhedsbesøg, caseskrivning, praktikordning. Praksis er således et første centralt pejlemærke for at selektare fagelementer fra de tilgrundliggende fag, som bidrager til at belyse reelle problemstillinger i praksis. Men studiets grundlæggende problem- og praksisorienterede tilgang er netop kun **med**-konstituerende.

Ovenfor har jeg nævnt, at et yderligere mål med uddannelsen er at bidrage til at fundere feltet teoretisk, og at de studerende skal erhverve 3 typer af kompetencer hvoraf den teoretiske refleksionskompetence spiller en væsentlig rolle. Det betyder, at undervisningen ikke udelukkende vil være induktiv, men også deduktiv, og der vil altså være en vekselvirkning mellem problemorientering og disciplinorientering, eksempelvis vil den problem- og praksisorienterede tilgang blive understøttet og suppleret af grundlæggende kommunikations- og organisationsanalyse og grundlæggende datalogi.

Koblingen mellem teori og praksis skal altså være synlig og mærkbar overalt i studiet. Og generelt skal viden i spil mellem de studerende, virksomheder og undervisere. Men viden skal i spil i en reflekteret praksis, for som det også er fremstillet ovenfor, skal omfanget af praksisorientering – og graden af praksis' nærvær og mærkbarhed - determineres af hvilken af de tre typer af kompetencer der er i fokus, teoretisk refleksionskompetence, praktisk problemløsningskompetence eller reflekteret praksis og produktion.

Sammenhæng på tværs

Semestertemaet bidrager hermed samtidig til, at der skabes sammenhæng "på tværs" af "tilgrundliggende fagområder" ved at levere sammenknytningspunkter for integration af fag og fagblokke. Integration af fag og fagblokke vender jeg tilbage til straks nedenfor.

Men først er det nødvendigt at se nærmere på kompleksitet og semestertemaets 3. funktion nemlig, at det skal levere progression i begrebsopbygning og kompleksitet.

Kompleksiteten i de sammenhænge, der ligger til grund for studiets opbygning, vedrører for så vidt alle de elementer, jeg berører i dette papir, der har med sammenhænge på forskellige niveauer at gøre, dvs. sammenhænge mellem elementerne i studieudviklingsmodellen, figur 1, sammenhænge mellem praksisfeltet og uddannelsens fagområde, interne sammenhænge mellem gruppen af beslægtede fag i uddannelsens fagområde, sammenhænge på forskellige abstraktionsniveauer mellem teori og praksis, herunder sammenhænge i de forskellige teori-praksis-produkt dimensioner, sammenhænge mellem praksisorientering og teoretisk refleksion, sammenhænge på langs, der siger noget om progression, og sammenhænge på tværs, der kan sige noget om konsistens. Sammenhænge overordnet i studiets begrebsopbygning og kompleksitet i form af temaer – og på to forskellige niveauer, hvor det ene er stigende kompleksitet i informations- og videnbegreber, hvor der tillige er en hoveddistinktion mellem eksisterende og ny information og viden, og derudover sammenhæng i semestertemaer på et overordnet niveau, som giver progression fra 1. – 6. semester.

Alle disse sammenhænge hænger sammen (!), nogle på kryds og på tværs, nogle på langs og nogle både på langs og på tværs og flere af dem på forskellige abstraktionsniveauer, som er i dialog med hinanden. Og som jeg nævnte i indledningen, er refleksion over alle disse sammenhænge netop et forsøg på at forholde sig til den kompleksitet, som ligger i hele studiets konceptudvikling, som igen er konstituerende for studiets identitet og sammenhængskraft.

Nu har jeg næsten foldet alle kompleksitetens krinkelkroge ud, men også kun næsten, for jeg har endnu ikke sagt noget om, på hvor mange niveauer integration af fag sker for at bygge op til den integrerede og tværfaglige kernefaglighed i Information Management.

Semestertemaets 3. funktion, at det "Skal levere progression i begrebsopbygning og kompleksitet", har jeg berørt ovenfor. Men kompleksitet hænger yderligere sammen med, hvordan fag kombineres og integreres for at skabe progression.

Integration og tværfaglighed

Faglig progression griber ind i hvordan ét fag kombineres og integreres med et eller flere andre fag.

Lad mig komme med et eksempel: Faget kommunikation (som fra første færd integreres med engelsk) indeholder på studiets 1. år grundlæggende kommunikationsteori og praktiske

kommunikationsopgaver. Faget organisation introducerer på 1. år til organisationsteori og grundlæggende begreber og modeller for organisationsanalyse. I faget 'organisationskommunikation' (som ligeledes starter 1. år) vil der være mulighed for, at de studerende anlægger en flerhed af betragtningsmåder – både kommunikations- og organisationsteoretiske - på problemstillinger i organisationskommunikation. Når de studerende på 2. år i faget 'Fundamentals of information management' fx skal løse en praktisk opgave med at opbygge et intranet, vil de dér skulle trække på, dels hvad de har lært om kommunikation i organisationer og kommunikationsplanlægning, hvad de har lært om organisationer og deres interesser, og naturligvis hvad de har lært om informatik og informationssystemer.

KOMPLEKSITET SOM KOGNITIV DIMENSION

Tofteskov (u.å.) beskriver begrebet faglighed inden for en ramme af kognitive dimensioner, dvs. på et overordnet niveau de erkendelsesmæssige sider af de kvalifikationer, som en uddannelse forestiller sig, at dens dimittender erhverver.

De kognitive kvalifikationer opstilles i tre dimensioner, hvoraf jeg kun vil tage fat i den ene, nemlig den dimension, der betegner graden af kompleksitet. Tofteskov definerer disciplin som "en del af et fag", og indkredser derefter kompleksitet ved at beskrive i hvilken grad vi integrerer discipliner. "Kompleksitet handler om omfanget af de faglige redskaber, hvor mange forskellige tankemåder vi kan sætte i spil og i hvilket omfang vi kan integrere dem." Tværfaglighed og fagintegration indikerer altså kompleksitet.

Den stigende kompleksitet i fag, kombination af fag i fagblokke, og indbyrdes kombination af fagblokke, kan således beskrives med integrationens fire niveauer, som de defineres af Tofteskov (u.å. s. 5f.).

1. monodisciplinær
2. flerdisciplinær
3. tværdisciplinær
4. nydisciplinær

1. Monodisciplinær

Monodisciplinær betyder, at der kun optræder en disciplin.

2. Flerdisciplinær

Ved flerdisciplinær forstås, at **flere discipliners** betragtningsmåder anvendes i analyse og perspektivering af en problemstilling. Derimod overvejes discipliners betragtningsmåder ikke i forhold til hinanden.

Der kan være tale om **parallel flerdisciplinaritet**, hvor hver del af en problemstilling behandles ud fra den disciplins betragtningsmåde, der er mest velegnet.

Der kan også være tale om **enkel flerdisciplinaritet**, hvor der etableres flere perspektiver på den samme del.

3. Tværdisciplinær

Ved tværdisciplinær forstås, at vi går "på **tværs af disciplinerne**" ved at kombinere elementer fra forskellige discipliner. Det indebærer, at vi må spørge til elementerne i de

enkelte discipliner, for at se på hvorledes de harmonerer med eller kompletterer hinanden, som det fx vil være tilfældet i disciplinen organisationskommunikation.

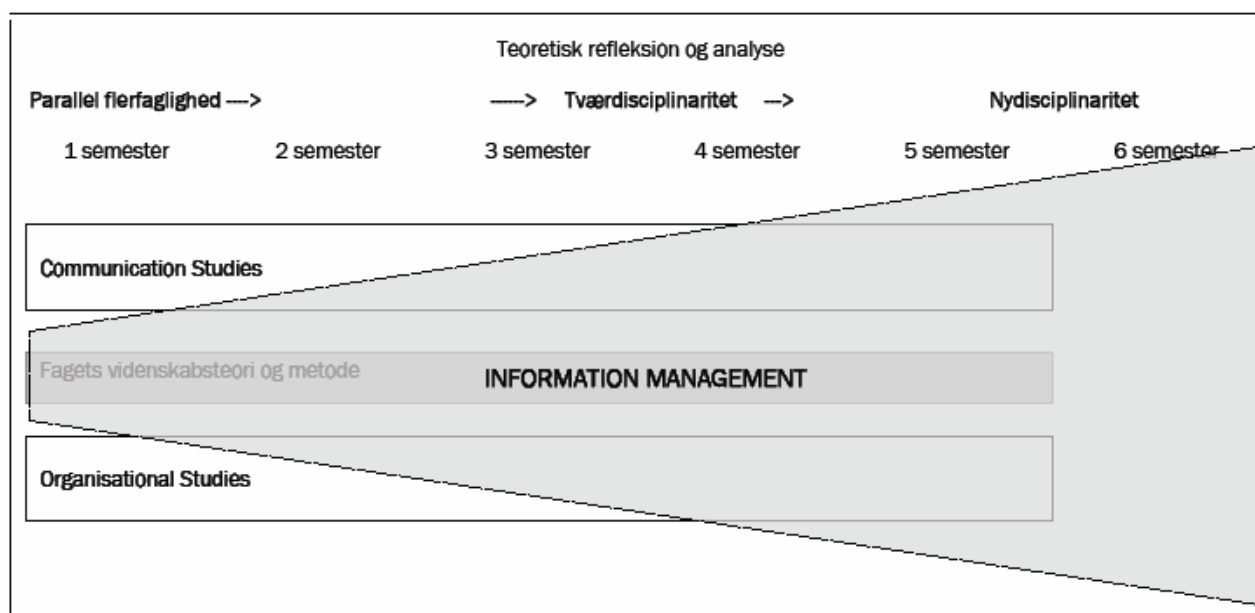
4. Nydisciplinær

Ved nydisciplinaritet forstås, at der bygges nye faglige tilgange op. Det nydisciplinære kan opstå ved at en disciplin eller et fag optager elementer fra et andre discipliner eller fag og inkorporerer dem i sit begrebsapparat, eller ved at teorier fra forskellige discipliner syntetiseres til ny teori.

Det er lige præcis nydisciplinaritet, der gradvist bygges op i den nye, integrerede og tværfaglige kernefaglighed i Information Management, hvor der også undervejs i studiet er nydisciplinaritet i form af fagene 'Fundamentals of Information Management' og 'Information Management'.

4. Integreret og tværfaglig kernefaglighed i Information Management

Nu kan jeg vise den nye, integrerede og tværfaglige kernefaglighed i Information Management i en model, jf. figur 7.



Figur 7: den integrerede tværfaglig kernefaglighed i Information Management

Hvis vi kort sammenholder denne figur 7 med de 5 tilgrundliggende fag i figur 2 - 4, kan man sige, at de 5 tilgrundliggende fag i første omgang integreres i fagblokke:

Fagblokken 'communication studies', som integrerer engelsk og kommunikation, fagblokken 'organisational studies', som indeholder organisationsteori i snæver betydning, beslutningsteori, videnledelse, forandringledelse og projektledelse.

Blokken 'Fagets videnskabsteori og metode' dækker over arbejdet med grundlæggende metodologiske og videnskabsteoretiske positioner af betydning for arbejdet med kommunikation og informations- og videnshåndtering. Faget bidrager dels til og muliggør

sammenbinding af ”tilgrundliggende fagområder”, og integration af fag og fagblokke med tværgående studieelementer.

Disse tre fagblokke ’communication studies’, ’organisational studies’ og ’Fagets videnskabsteori og metode’ integreres **indbyrdes** i tværfaglige forløb som fx organisationskommunikation og vidensformidling, men integreres også successivt med den fjerde fagblok:

Fagblokken information management, som tager udgangspunkt i datalogi og informatik, der gradvis og med varierende styrke kombineres med fag og perspektiver fra de øvrige fagblokke, fx organisationsteori, videnledelse og kommunikation - til Information Management.

De fire fagblokke er således ikke parallelle, de starter parallelt – med parallel flerfaglighed, og bevæger sig derefter over tværdisciplinaritet mod nydisciplinaritet i Information Management. Blokken Information Management breder sig således gradvist som en vifte ud over de discipliner, den integrerer og inkorporerer i sit begrebsapparat. Den nye, integrerede og tværfaglige kernefaglighed er hermed/således en syntese af de 5 tilgrundliggende fag, jf. figur 2 - 4.

Mod den sidste halvdel af studiet vil der således være sammenfald mellem fagblokken Information Management og den integrerede tværfaglige kernefaglighed i Information Management, som så også er betegnelsen for et nyt fag fra studiets 2. år. (På 1. år hedder faget i blokken ’Fundamentals of Information Systems’ og repræsenterer her en mere ”ren” informatik-tilgang.

AFRUNDING

Jeg startede med i afsnit 2 at belyse sammenhænge mellem praksisfeltet og uddannelsens fagområde. Jeg har taget udgangspunkt i en grundmodel, figur 2, over studiets faglige fundament. Denne grundmodel er blevet udbygget først med en teori-praksis dimension, der yderligere lægger nogle snitflader ind mellem praksisfelt og uddannelsens fagområde og indhold, jf. figur 3, dernæst med de tre forskellige typer af kompetencer, jf. figur 4, som gør det muligt at tilrettelægge studiet, sådan at progressionen samtidig tager udgangspunkt i både en faglig og en pædagogisk dimension. At operere med tre typer af kompetencer gør det muligt yderligere at specificere sammenhænge mellem problemstillinger i praksisfeltet og uddannelsens fagområde, jf. eksemplet på virksomhedscase ovenfor, som yderligere giver grundlag for at ekspliciterer mindre komplekse situationer, og finde frem til, hvilke delkompetencer, der kan trænes i de mindre komplekse situationer for at bygge op til løsning af en opgave, som repræsenterer en reel problemstilling i praksis.

Den færdige BA in Information Management skal altså ende med at have fødderne solidt plantet i den praktiske problemløsningskompetence, med et ”ben” i hver af de 5 tilgrundliggende fagområder, jf. figur 2 - 4, og med en helhedsforståelse af det samlede felts forklaringsramme, således at den teoretiske refleksionskompetence understøtter problemløsningskompetencen, som også yderligere kvalificeres af, at den studerende reflekterer kan omsætte de teoretiske overvejelser og analyser til hensigtsmæssige produkter.

Kernefagligheden i Information Management er således bygget op med afsæt i bevidstheden om mange forskellige faglige og fagtraditioners syn på information og viden, der tilsammen tegner helheden af feltet. Men selve de faglige betragtningsmåder, repræsenteret i hver af de 5

tilgrundliggende fagområder, bliver nøje afmålt efter, hvilke problemstillinger de skal bidrage til at belyse. Praksis er et centralt pejlemærke for at selektere fagelementer fra de tilgrundliggende fag, via semestertemaer, som bidrager til at belyse reelle problemstillinger i praksis.

At der er tale om reelle problemstillinger i praksis, sikres ved eksempelvis, at det fx i virksomhedscases, er virksomheder, der stiller opgaverne, ved praktikophold og ved at bachelorprojektet skal tage udgangspunkt i en problemstilling i praksis. At studiet kvalificerer de studerende til at løse disse komplekse opgaver, sikres ved, at sammenhænge mellem praksisfelt og uddannelsens fagområde og opbygning bl.a. er defineret ved, at der arbejdes med tre forskellige typer af kompetencer, der på hver deres måde bidrager til, den studerende får:

- ◆ en praktisk problemløsningskompetence,
- ◆ en teoretisk og analytisk tilgang til de 5 tilgrundliggende fagområder,
- ◆ en helhedsforståelse af det samlede felt Information Management og af feltets forklaringsramme,

således at den teoretiske refleksionskompetence understøtter problemløsningskompetencen, som også yderligere kvalificeres af, at den studerende reflekteret kan omsætte de teoretiske overvejelser og analyser til hensigtsmæssige produkter.

REFERENCER

Andersen, Tofteskov, Feldskov og Bramming (u.å.): *Inspirationsnotat*, CBS Learning Lab

CBS Learning Lab (2005): *Læringsstrategi for Copenhagen Business School. Diskussionsoplæg*. Juli 2005.

Dansk Handel & Service (2005): *Notat Vedr. nye forskningstemaer i videnøkonomien, internt arbejdsrapport*, 10. februar 2005

Madsen, D. (2005) : Strategisk fokus på information som ressource - medarbejderportalens infrastruktur. I *Knowledge Management* Per Nikolaj Bukh (ed.). København: Børsen Forum.

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling: *It med omtanke, It- og telepolitisk handlingsplan*, <http://www.videnskabsministeriet.dk/fsk/publ/2003/lthandlingsplan/30-10-2003> [læst 02.08. 2005]

Tofteskov, J. (u.å.): *Kvalifikationsprofiler – en beskrivelse af de kognitive dimensioner* , CBS Learning Lab

Udkast studieordning BA in Information Management (som i september 2005 hed Management of Information, Communication and Knowledge (MICK)).

Videnskabsministeriet (2005): *Fremtidens samfundsvidenskabelige uddannelser: Styrket innovation, partnerskab og beskæftigelsesegnethed*. Rapport til Videnskabsministeriet udarbejdet af arbejdsgruppen vedr. fremtidens samfundsvidenskabelige uddannelser. Marts 2005.

Wenneberg, Søren Barlebo (2003): *Jeg forsker, ergo praktiserer jeg .Om min socialkonstruktivistiske sejlads ud i videnskaben*. MPP working paper, Copenhagen Business School. CBS